

GØR VERDENSMÅL TIL VORES MÅL MINIVERSION

Dette er en smagsprøve på nogle af målepunkterne fra Vores Mål-projektet, som er fremkommet med forslag til i alt 197 danske målepunkter for en mere bæredygtig verden

KORT OM VORES MÅL

De 17 verdensmål blev vedtaget af verdens ledere på FN's generalforsamling i 2015 for at sikre en udvikling frem mod en langt mere bæredygtig verden i 2030. 'Tænk globalt, handl lokalt' var i en periode et centralt motto om bæredygtighed. I dag vil man nok snarere både sætte et globalt og et lokalt fokus, der understreger behovet for global handling og for et samarbejde landene imellem med fokus på bæredygtighed og udvikling på den ene side, og på betydningen af de lokale handlinger for at opfylde den globale dagsorden på den anden side.

Det er præcis det, Vores Mål og de danske målepunkter handler om. Vores Mål har haft til formål at indsamle forslag til danske målepunkter, der er en præcisering af og et supplement til verdensmålene og de 231 globale indikatorer eller målepunkter, der er formuleret af FN.

De danske målepunkter er skabt inden for rammen af de 17 verdensmål for at understrege, at der er brug for både global og lokal handling. Danmark har som nation og som medlem af FN forpligtet sig til at opfylde de globale verdensmål og har samtidig forpligtet sig til at udarbejde, implementere og løbende revidere en national handlingsplan for verdensmålene.

De danske målepunkter, der er skabt med mange tusind bidrag fra borgere, virksomheder, organisationer og eksperter i fællesskab, er et udtryk for, hvad befolkningen

synes er vigtigt, når det gælder social, økonomisk og ressourcemæssig bæredygtighed i Danmark. Forslagene til målepunkter kan anvendes til at måle udviklingen inden for de respektive verdensmål og delmål i en dansk kontekst.

Vores Mål er skabt i et samarbejde mellem 2030-panelet og Danmarks Statistik. Danmark Statistik har fra et tidligt tidspunkt spillet en central rolle i det danske arbejde med verdensmålene ved at engagere sig i 2030-dagsordenen allerede under forhandlingerne i FN som et af de første nationale statistiskbureauer i verden, og har derpå bistået med måling af den danske status på FN's indikatorer.

Vores Mål er støttet af Industriens Fond, Lundbeckfonden, Nordea-fonden, Realdania og Spar Nord Fonden og er gennemført af Danmarks Statistik i samarbejde med Deloitte, der har indgået i et partnerskab med Geelmuyden Kiese, Dansk Energi Management, Sweco, Kraka Advisory, Roskilde Universitet og Aalborg Universitet. En styregruppe med repræsentanter fra fondene, Folketingets 2030-netværk, 2030-panelet og Danmarks Statistik har vejledt projektteamet i gennemførelsen af Vores Mål.

Denne miniudgave giver en smagsprøve på de danske målepunkter – du kan hente den fulde hovedrapport med alle 197 målepunkter her: www.dst.dk/voresmaal

Projektet i tal

VERDENSMÅL 10: MINDRE ULIGHED

Vi skal reducere ulighed i og mellem lande

Et globalt perspektiv

Verdensmål 10 handler om at mindske ulighed mellem mennesker og mellem lande. Danmark er et rigt land i forhold til mange andre lande, og uligheden internt i Danmark er også mindre end i mange andre af verdens lande, om end der inden for Danmarks grænser er nogle mennesker, der er langt rigere end andre. Ulighed har traditionelt set været et meget diskuteret emne, for er ulighed overhovedet et problem? I de senere år har der været en stigende debat om betydningen af ulighed for den økonomiske vækst og udviklingen af bæredygtige samfund. Blandt andet har Den Internationale Valutafond (IMF) og Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling (OECD) i fællesskab udtalt, at mindre ulighed i verden vil være til gavn for alle, fordi ulighed hæmmer den økonomiske vækst. Verdensmål 10 handler blandt andet om at mindske gabet mellem de 40 procent fattigste og resten af samfundet, og om at det skal være billigere for migrantarbejdere at sende penge hjem til deres hjemlande.

Et dansk perspektiv

Danmark er et af verdens rigeste lande og et af de lande med mindst ulighed. I den seneste opgørelse fra OECD fra 2018 er Danmark det femte mest lige land kun overgået af Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Island. Den økonomiske ulighed har dog været stigende i Danmark siden 2015, hvilket har fyldt i debatten, hvor flere forslag til målepunkter har vedrørt indkomstilighed på tværs af herkomst og alder samt udsatte grupper i samfundet. På dette punkt har debatten under verdensmål 10 mange paralleller med debatten om fattigdom i verdensmål 1.

Debatten om ulighed i Danmark handler om andet end indkomstforskelle, herunder ulighed mellem land og by, ulighed i deltagelsen i det offentlige liv, for eksempel som kandidater ved valg og om man udnytter sin valgret, hvorvidt vi i Danmark er i stand til at bryde negativ social arv i forhold til uddannelse og beskæftigelse, og om der er mindre synlige barrierer i samfundet for indvandrere og deres efterkommere. Diskrimination, for eksempel af personer med handicap, etniske minoriteter og LGBTI+-personer, har i den forbindelse også været debatteret. Denne debat har mindet meget om debatten under verdensmål 5 om ligestilling.

Et andet aspekt i debatten har været ulighed i fordelingen af værdierne i samfundet. Her er lønudviklingen på tværs af brancher og køn fremhævet som relevante målepunkter, ligesom målepunkter om regulering og tiltag, der skal styrke transparens på de finansielle markeder, er foreslået.

Migration og forhold for migranter står centralt i verdensmål 10, men har i debatten fyldt relativt lidt og i højere grad handlet om at begrænse migration til Danmark. Således har forslag til relevante målepunkter også været begrænset og primært vedrørt indholdet i og udbredelsen af forskellige ordninger målrettet migranter.

Danske målepunkter

Tabel 10 på næste side indeholder en kort præsentation af otte forslag til nye danske målepunkter og desuden ni øvrige forslag til nye danske målepunkter for verdensmål 10 fordelt på ti delmål. De respektive forslag til nye danske målepunkter beskrives efter tabellen.

Tabel 10. Forslag til danske målepunkter for verdensmål 10

	<p>DELMÅL 10.1. GØR ULIGHEDEN I INDKOMST MINDRE Inden 2030 skal der opnås og fastholdes en gradvis indkomststigning for de nederste 40 procent af befolkningen, der er højere end landsgennemsnittet.</p>	
<p>FN indikator(er): 10.1.1. Væksten i husholdningsudgifter eller indtægt per indbygger blandt de nederste 40 procent af befolkningen og den samlede befolkning</p>	<p>Forslag til danske målepunkter: 10.1.i. Palmakoefficienten</p>	<p>Øvrige forslag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udvikling i den reale indkomst efter skat siden 2010
	<p>DELMÅL 10.2. STYRK SOCIAL, ØKONOMISK OG POLITISK INKLUSION Inden 2030 skal enhver, uanset alder, køn, handicap, race, etnicitet, oprindelse, religion eller økonomisk eller anden status, i højere grad inddrages i sociale, økonomiske og politiske beslutninger.</p>	
<p>FN indikator(er): 10.2.1. Andel af mennesker, der lever for under 50 procent af medianindkomsten, fordelt på alder, køn og personer med handicap</p>	<p>Forslag til danske målepunkter: 10.2.i. Andel kvinder i politik 10.2.ii. Andel personer med anden herkomst end dansk i politik 10.2.iii. Uddannelsesbaggrund for kandidater til Folketinget 10.2.iv. Andel af befolkningen, der er medlem af en forening</p>	<p>Øvrige forslag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oplevet inddragelse i samfundet
	<p>DELMÅL 10.3. GIV ALLE LIGE MULIGHEDER, OG STOP DISKRIMINATION Alle skal sikres lige muligheder, ligesom samfundsforårsaget uligheder skal reduceres, blandt andet ved at afskaffe diskriminerende love, politikker og skikke, og ved at fremme hensigtsmæssig lovgivning, politikker og foranstaltninger til at imødegå dette.</p>	
<p>FN indikator(er): 10.3.1. Andel af befolkningen, som har rapporteret, at de personligt har følt sig diskrimineret eller chikaneret inden for de foregående 12 måneder på grundlag af en forskelsbehandling, der er forbudt ifølge den internationale menneskerettighedslovgivning</p>	<p>Forslag til danske målepunkter: 10.3.i. Sammenhæng mellem indkomst i barndomshjemmet og som voksen 10.3.ii. Løndiskrimination på arbejdsmarkedet</p>	<p>Øvrige forslag:</p>

	<p>DELMÅL 10.4. FØR POLITIK, DER FREMMER FINANSIEL OG SOCIAL LIGHED Der skal vedtages politikker, især finans-, løn- og socialpolitik, og gradvist opnås større lighed.</p>	
<p>FN indikator(er): 10.4.1. Arbejdskraftens andel af BNP, herunder løn og overførsler til social sikring</p>	<p>Forslag til danske målepunkter: N/A Der er ikke identificeret relevante danske målepunkter til supplerung af FN's globalt gældende indikatorer, som opfylder de metodiske principper, eller som adskiller sig væsentligt fra FN's indikator. Enkelte kvalificerede forslag under dette delmål er stort set enslydende med forslag, som allerede indgår under verdensmål 1, herunder forslag om befolkningens forsørgelsesgrundlag og formue.</p>	<p>Øvrige forslag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kompensationsgrad ved arbejdsløshed • Livstidsindkomst afhængig af opvækstkommune, køn og herkomst
	<p>DELMÅL 10.5. REGULÉR DE GLOBALE FINANSIELLE MARKEDER OG INSTITUTIONER BEDRE Regulering og overvågning af de globale finansielle markeder og institutioner skal forbedres, og implementering af disse regulativer skal styrkes.</p>	
<p>FN indikator(er): 10.5.1. Indikatorer for finansiell soliditet</p>	<p>Forslag til danske målepunkter: N/A Der er ikke identificeret relevante danske målepunkter til supplerung af FN's globalt gældende indikatorer, som opfylder de metodiske principper, eller som adskiller sig væsentligt fra FN's indikator. For eksempel er der modtaget en række kvalificerede forslag, der er i overensstemmelse med praksis for opgørelse af finansielle virksomheders soliditet og overlapper med den eksisterende FN-indikator.</p>	<p>Øvrige forslag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Finansiell gennemsigtighed
	<p>DELMÅL 10.6. STYRK REPRÆSENTATIONEN AF UDVIKLINGSLANDENE I FINANSIELLE INSTITUTIONER Udviklingslandene skal sikres øget repræsentation og stemme i beslutningstagning i de internationale økonomiske og finansielle institutioner, med henblik på at opnå mere effektive, troværdige, ansvarlige og legitime institutioner.</p>	
<p>FN indikator(er): 10.6.1. Andel af medlemmer og stemmerettigheder fra udviklingslande i internationale organisationer</p>	<p>Forslag til danske målepunkter: N/A Der er ikke identificeret relevante danske målepunkter til supplerung af FN's globalt gældende indikatorer, som opfylder de metodiske principper, eller som adskiller sig væsentligt fra FN's indikator. Dette kan forklares med ordlyden af delmålet, som direkte fokuserer på udviklingslandene og internationale institutioner.</p>	<p>Øvrige forslag:</p>

DELMÅL 10.7. FACILITÉR SIKKER OG FORSVARLIG MIGRATION

Der skal faciliteres en velordnet, sikker, regulær og ansvarlig migration og mobilitet af for personer, herunder gennem implementering af planlagte og velforvaltede migrationspolitikker.

FN indikator(er):

10.7.1. Ansættelsesomkostningerne båret af medarbejdere som andel af den årlige indtægt i bestemmelseslandet

10.7.2. Antal af lande, der har implementeret en velforvaltet migrationspolitik

Forslag til danske målepunkter:

10.7.i. Arbejdsindvandring til Danmark

Øvrige forslag:

- Antal illegale indvandrere
- Gennemsnitlig sagsbehandlings tid ved ansøgninger om opholdstilladelse, om asyl og familiesammenføring
- Antal afgørelser pålagt udenlandske virksomheder i forhold til social dumping

DELMÅL 10.A. TAG SÆRLIGE HENSYN TIL UDVIKLINGSLANDENE

Princippet om særlig og differentieret behandling skal implementeres for udviklingslandene, især de mindst udviklede lande, i overensstemmelse med aftaler i Verdenshandelsorganisationen.

FN indikator(er):

10.a.1. Andel af toldpositioner gældende for import fra de mindst udviklede lande og udviklingslande, der er fritaget for told

Forslag til danske målepunkter:

N/A
Der er ikke identificeret relevante danske målepunkter til supplerende af FN's globalt gældende indikatorer, som opfylder de metodiske principper, eller som adskiller sig væsentligt fra FN's indikator. Der er modtaget få forslag til dette delmål. For eksempel er der modtaget forslag om at opgøre dansk import fra udviklingslandene. Dette emne er allerede omfattet af det foreslåede målepunkt 17.11.i.

Øvrige forslag:

DELMÅL 10.B. BAK OP OM UDVIKLINGSBISTAND OG INVESTERINGER I DE MINDST UDVIKLEDE LANDE

Der skal opmuntres til at give officiel udviklingsbistand og finansielle tilførsler, herunder direkte udenlandske investeringer, til lande, hvor behovet er størst, og især til de mindst udviklede lande, de afrikanske lande, udviklingslande uden adgang til havet, og små udviklingsøstater. Bidrag og investeringer skal gives i overensstemmelse med udviklingslandenes nationale planer og programmer.

FN indikator(er):

10.b.1. Total ressource tilførsel til udvikling opdelt efter modtager- og donorlande, og type af finansiel tilførsel (for eksempel officiel udviklingsbistand, direkte udenlandske investeringer og andre tilførsler)

Forslag til danske målepunkter:

N/A
Der er ikke identificeret relevante danske målepunkter til supplerende af FN's globalt gældende indikatorer, som opfylder de metodiske principper, eller som adskiller sig væsentligt fra FN's indikator eller målepunkter under andre verdensmål. For eksempel er der modtaget forslag, der overlapper med især det foreslåede danske målepunkt 17.3.i. om direkte private investeringer i udviklingslande og det danske målepunkt 17.11.i. om dansk import fra udviklingslande.

Øvrige forslag:

- Investeringer i udviklingslande gennem Investeringsfonden for Udviklingslande (IFU)

DELMÅL 10.C. REDUCÉR OMKOSTNINGERNE FOR MIGRANTER, NÅR DE SENDER PENGE HJEM

Inden 2030 skal omkostninger i forbindelse med migranters pengeoverførsler reduceres til mindre end 3 procent og overførselsveje med omkostninger over 5 procent skal elimineres.

FN indikator(er):

10.c.1. Overførselsomkostninger som andel af det overførte beløb

Forslag til danske målepunkter:

N/A
Der er ikke identificeret relevante danske målepunkter til supplerende af FN's globalt gældende indikatorer, som opfylder de metodiske principper, eller som adskiller sig væsentligt fra FN's indikator. For eksempel handler det eneste kvalificerede forslag om at opgøre overførselsomkostninger i Danmark ved pengeoverførsler til udviklingslande.

Øvrige forslag:

DELMÅL 10.1. GØR ULIGHEDEN I INDKOMST MINDRE

Dansk målepunkt 10.1.i. Palmakoefficienten

Begrundelse

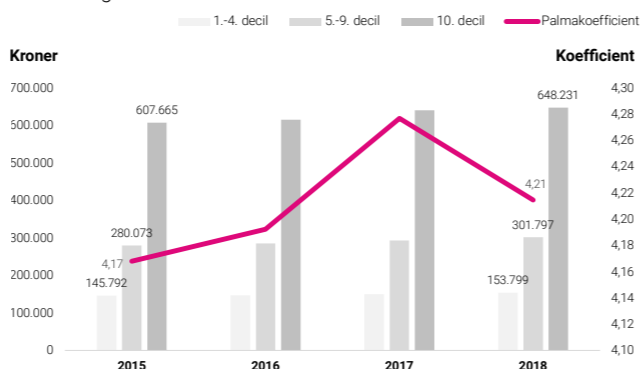
Delmålet fokuserer på indkomststigninger for de nederste 40 procent af befolkningen i forhold til landsgennemsnittet. I Danmark er der en relativt stor mellemindkomstgruppe, hvorfor et synspunkt i debatten har været, at det i en dansk sammenhæng er mere relevant at se på indkomstudviklingen blandt personer med de 10 procent laveste indkomster i forhold til de 10 procent højeste. Samtidig er et synspunkt også, at det er interessant at opgøre indkomstuligheden i Danmark på en måde, der er i tråd med FN's definition. Derfor foreslås det som dansk målepunkt at opgøre Palmakoefficienten, der er et simpelt og intuitivt forståeligt mål for indkomstuligheden i et land. Konkret viser Palmakoefficienten, hvor meget mere de 10 procent af befolkningen med de højeste indkomster har i forhold til de 40 procent af befolkningen med de laveste indkomster. Palmakoefficienten beregnes dermed ved at tage den gennemsnitlige indkomst for de 10 procent i toppen af indkomstfordelingen og dividere med den gennemsnitlige indkomst for de 40 procent i bunden af indkomstfordelingen. I målepunktet anvendes den gennemsnitlige, ækvivalerede, disponible indkomst, der belyser familiernes samlede indkomst frem for den personlige indkomst under hensyntagen til familiernes størrelse og alderssammensætning.

Tendens

I Danmark har der været en mindre stigning i Palmakoefficienten opgjort ved den gennemsnitlige ækvivalerede, disponible indkomst fra 4,17 i 2015 til 4,21 i 2018, dog med et fald fra 2017 til 2018. Det vil sige, at uligheden er blevet større efter denne opgørelsesmetode. Palmakoefficienten for 2018 viser, at den gennemsnitlige, ækvivalerede, disponible indkomst for de 10 procent af befolkningen med de højeste indkomster var 4,21 gange større end den gennemsnitlige indkomst blandt de 40 procent af befolkningen med de laveste indkomster.

Baseline

Figur 140 Udvikling i Palmakoefficienten og den gennemsnitlige, ækvivalerede, disponible indkomst fordelt på deciler for hele befolkningen

Note: Figuren viser udviklingen i Palmakoefficienten baseret på den gennemsnitlige ækvivalerede, disponible indkomst i perioden 2015-2018. Palmakoefficienten beregnes dermed ved at tage den gennemsnitlige indkomst for de 10 procent i toppen af indkomstfordelingen og dividere med den gennemsnitlige indkomst for de 40 procent i bunden af indkomstfordelingen.
Kilde: Danmarks Statistik

Opdeling – Geografi			Opdeling – Befolkning			
Nationalt	Regionalt	Kommunalt	Køn	Alder	Herkomst	Indkomst
✓						

DELMÅL 10.2. STYRK SOCIAL, ØKONOMISK OG POLITISK INKLUSION

Dansk målepunkt 10.2.i. Andel kvinder i politik

Begrundelse

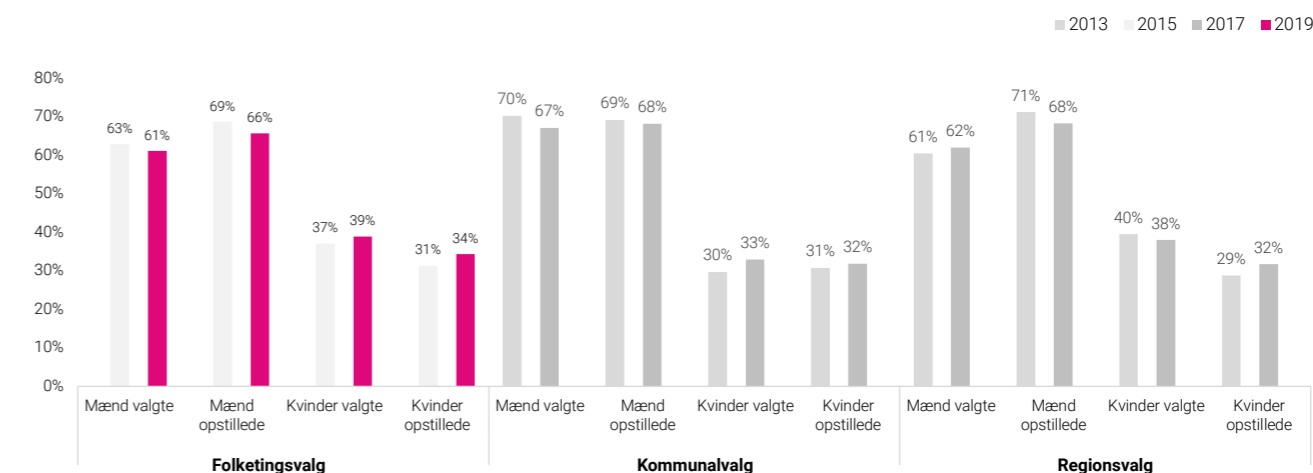
Debatten under dette delmål har især fokuseret på en under- eller overrepræsentation af visse befolkningsgrupper i politik i forhold til gruppernes størrelse i befolkningen generelt. For eksempel er kvinder og etniske minoriteter generelt underrepræsenterede i politik, ligesom andelen af akademikere blandt medlemmerne af Folketinget er relativt stor i forhold til akademikernes andel af befolkningen generelt. Derfor er et forslag til dansk målepunkt at opgøre andelen af henholdsvis opstillede og valgte kandidater til kommune-, regions- og folketingsvalg fordelt på køn.

Tendens

Mænd er generelt overrepræsenterede på alle folkevalgte poster. Mænd besætter således cirka to tredjedele af alle folkevalgte poster. Ved de to seneste henholdsvis folketings- og kommunalvalg er andelen af opstillede og valgte kvinder steget en smule.

Baseline

Figur 141 Andel af opstillede og valgte kandidater til henholdsvis folketings-, kommunal- og regionsvalg fordelt på køn

Note: Figuren viser udviklingen i opstillede og valgte kandidater til folketingsvalg i 2015 og 2019 samt kommunal- og regionsvalg i 2013 og 2017 fordelt på køn.
Kilde: Danmarks Statistik

Opdeling – Geografi			Opdeling – Befolkning			
Nationalt	Regionalt	Kommunalt	Køn	Alder	Herkomst	Indkomst
✓			✓			

Dansk målepunkt 10.2.ii. Andel personer med anden herkomst end dansk i politik

Begrundelse

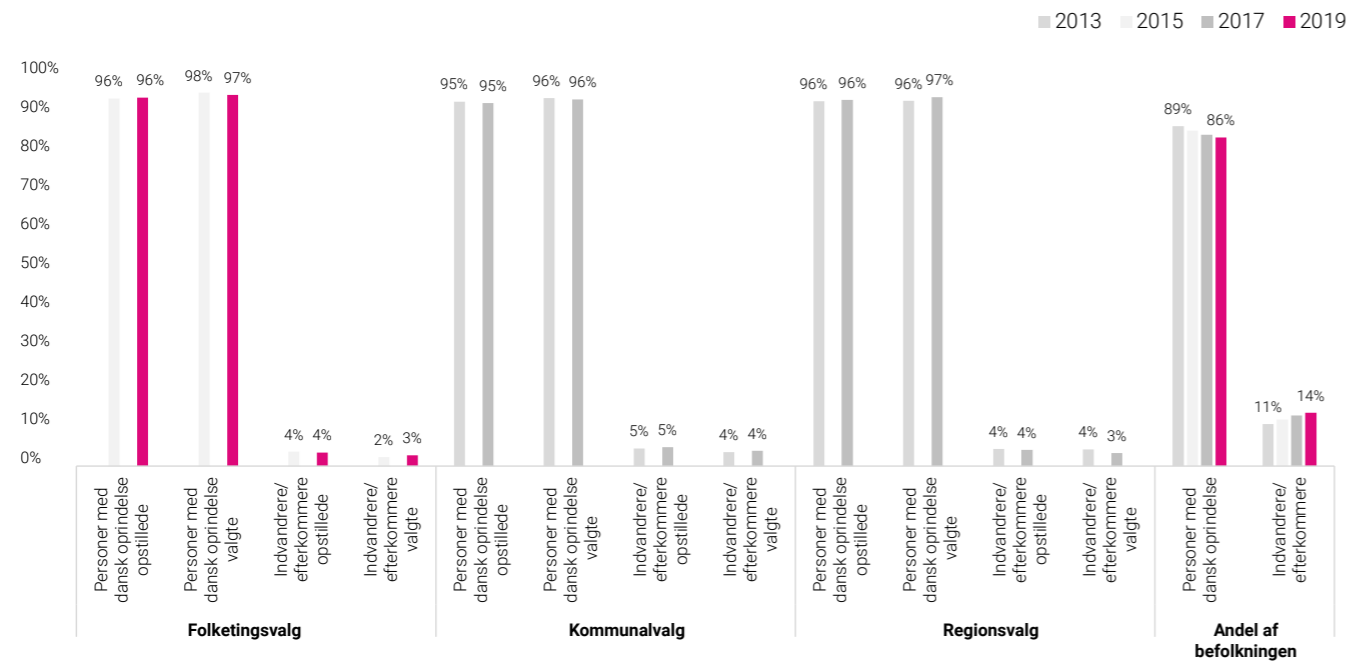
Debatten under dette delmål har især fokuseret på en under- eller overrepræsentation af visse befolkningsgrupper i politik i forhold til gruppernes størrelse i befolkningen generelt. For eksempel er kvinder og etniske minoriteter generelt underrepræsenterede i politik, ligesom andelen af akademikere blandt medlemmerne af Folketinget er relativt stor i forhold til akademikernes andel af befolkningen generelt. I forlængelse af det første forslag til målepunkt er et yderligere forslag til dansk målepunkt at opgøre andelen af opstillede og valgte kandidater til kommunale-, regions- og folketingsvalg fordelt på herkomst, herunder dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere af indvandrere.

Tendens

Selv om indvandrere og efterkommere i dag udgør næsten 14 procent af befolkningen, udgør deres repræsentation på folkevalgte poster i henholdsvis Folketinget, kommuner og regioner kun cirka 3-4 procent. Der er ingen nævneværdig udvikling at se i forbindelse med de to seneste valg til henholdsvis Folketinget, kommuner og regioner.

Baseline

Figur 142 Andel af opstillede og valgte kandidater fordelt på herkomst, samt befolkningssammensætningen fordelt på herkomst

Note: Figuren viser udviklingen i opstillede og valgte kandidater til folketingsvalg i 2015 og 2019 samt kommunal- og regionsvalg i 2013 og 2017 fordelt på personer med dansk oprindelse samt indvandrere og efterkommere. Figuren viser også udviklingen i befolkningssammensætningen fordelt på herkomst i perioden 2013-2019.
Kilde: Danmarks Statistik

Opdeling – Geografi			Opdeling – Befolkning			
Nationalt	Regionalt	Kommunalt	Køn	Alder	Herkomst	Indkomst
✓	✓	✓			✓	

Interesseret i at vide mere?

Download den fulde rapport her: <https://www.dst.dk/da/Statistik/Sdg/aktiviteter/danske-maalepunkter>

Danmarks Statistik
dst@dst.dk

Vores Mål er skabt med støtte fra:

INDUSTRIENS
FOND FREMMEHVER DANSK
KONKURRENCEEVNE
The Danish Industry Foundation

NORDEA
FONDEN

